

Na peti prejemnik:

za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6,50 —
mesec 2,20 —

V upravitelstvu prejemnik:

za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1,70 —

Na pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerat
sprejema upravitelstvo v
Katoliški Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Semo-
niskih ulicah št. 2, 1, 17,

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 244.

V Ljubljani, v četrtek, 23. oktobra 1902.

Letnik XXX.

Naloge slovensko krščansko soc. zveze v Ljubljani.

Lep je bil vhod nepolitičnih društev o Malem Smarnu. Natančno je bilo na njem zarisano delovanje »Slovenske krščansko socialne zveze« v Ljubljani in »zvezino« načelstvo ima sedaj izvrševati veliki program. Prav v kratkem označimo naloge, ki naj bi jih izvršila zveza v najkrajšem času. Če se ne oziramo na Ljubljano samo, kjer prireja »Zveza« že vsak torek predavanje, in na ljubljansko okolico, kjer ima predavatelje preskrbovati za okolišanska društva, ki že obstoje in katerih se mora še lepo število zasnovati, vidimo še več drugih njenih nalog.

Z vso vneto in z vso odločnostjo mora delovati za to, da se res v vsaki župniji na Slovenskem zasnuje nepolitično društvo. Potrebno je, da se naše ljudstvo povzdigne na visoko stopnjo omike in pa da obenem ostane prepričano katoliško narodno in demokratično. Taka društva so s tem, da širijo med ljudstvo cmiko in izobrazbo, da vrejajo pošteno zabavo, kvas političke, pa tudi gospodarske organizacije našega ljudstva. Ravno v nepolitičnih društvih se z dobrim berilom, z razgovori in predavanji jasne pojmi o pravih načelih, ki so podlaga političke izobrazbe, saj politična stranka je ložiška posledica načel. Ko so ljudje prepričani o načelih, se združujejo v njih obrambo v politična društva.

Ravno tako naj pa ljudstvo dobi tudi po poučno izobraževalnih društvih smisel za gospodarsko združevanje in sposobnost spretno upravljati in voditi gospodarska društva.

Vspešna gospodarska organizacija je mogoča le tam, kjer je ljudstvo toliko izobraženo, da je zmožno svoje posle samo voditi, društveno delovanje samo nadzirati in ne potrebuje nikakega varstva.

Potrebna je neka osrednja gonična sila, ki skrbi za snovanje novih društev in ki stara društva ohranja v živahnem delovanju. Treba je osrednjega organa, kateri agitacijo vodi kakor tudi nadzoruje delovanje posamičnih društev v smislu, ki smo ga zgoraj označili. In ravno ta namen ima naša »Zveza«. Z vso odločnostjo deluj »Zvezino« načelstvo na to, da vsa nepolitična izobraževalna društva vstopijo v »Zvezo«. Tudi mi to najtopleje priporočamo vsem našim društvom.

Opozorjamo nadalje še na to, kar je »Zveza« že izvršila in storila. Izdala je dosedaj več snopičev ljudskih iger, nadalje izborni dr. Krekov »Socializem«, kakor tudi poljudno izdajo postav. Želeti je pa tudi, da bi pričela »Zveza« v najkrajšem času izdajati poljudne cenene povesti za naše ljudstvo, ki tako rado bere vse, kar dobi v roko, da tako tudi po povestih deluje za duševno povzdigo našega ljudstva.

Pred vsem je nujno pereče vprašanje izseljevanja. Vsak prijatelj ljudstva, ki ve, kako brezvestni agenti delajo z izseljenci, mora le želiti, da se ustanovi pošteno posredovanje in varstvo na popotovanju. Ohraniti je treba tudi v ptujini vero in narodnost ter ohraniti zvezo z domovino.

»Zveza« pa mora tudi vso pozornost obrniti na naše obmejne kraje, kjer oholi in podjetni Nemec in strastni Italijan potujčujeta naše ljudstvo. Preprečiti moramo ob-

mejne kraje z našimi društvi, ki naj poživljajo in vzgajajo ljudstvo v versko-narodnem duhu ter ga pripravljajo za obrambno gospodarsko organizacijo proti ptujemu kapitalu.

To so nujne in važne stvari. Zivimo v času, ko vse hitro živi in hitro napreduje. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi nas privrženci nasprotnih nam načel, ker že nas prehitijo, bo zastoj vse delo in ves trud; zato le pogumno na praktičko izvršitev resolucij, ki so bile sklenjene letos na shodu naših nepolitičnih društev, in od katerih se nam pač zde dancs navedene naj-nujnejše!

Toda za izvršitev idealnih načrtov je treba realnih gmotnih sredstev. Zato si mora »Zvezino« načelstvo z vso odločnostjo preskrbeti gmotnih sredstev. Prav pristočno želimo in prosimo somišljenike naše, naj v obilem številu pristopajo k »Zvezi« kot ustanovniki ali pa kot podporni člani. Vemo, da imajo naši somišljeniki že itak mnogo izdatkov, toda »Zvezina« pokret je vreden vsestranske podpore. Ustanovniki plačajo enkrat za vselej 20 K, podporni člani pa štiri krone na leto.

Ker ima pa »Zveza« tudi za gospodarsko organizacijo ne mal pomen, nadajamo se, da bodo tudi naši denarni zavodi podpirali »Zvezo«. Saj je znano, da liberalni zavodi žrtvujejo jako mnogo za liberalno stvar.

Vsekako je želiti, da bi ta naš opomin zbudil k delu in k žrtvam slovensko javnost.

Državni zbor.

Dunaj, 22. okt.

Slepe miši.

To je sicer čuden naslov, a sedanjih razmer v poslanski zbornici ne morem primerneje označiti. Zadnje štiri seje so le še bolj zamotale štrono, tako da danes še nihče ne ve, kdaj in ali se sploh razmota. Nam se zdi, da je dr. pl. Körber sam v trenutku nepazljivosti zgubil nit na vretencu in da kolo vrat drdra, dokler ga žene gonilna sila samobrambe. Vladi bi moralo biti na tem, da čimprej pride na vrsto potična razprava o izjavi min. predsednika in da se razjasni politično vreme. In s tega stališča bi bila njena naloga, da se nujni predlogi umaknejo, kar bi bilo mogoče. Toda dr. pl. Körber se vidno izogiblje češkimi poslancem, a ti se mu ne usiljujejo. Tako raste nevolja in nezaupnost od dne do dne, v zbornici pa se zopet ponavljajo prizori, ki spominjajo na obstrukcijske dneve. Kdor hoče delati obrambe proti hudournikom, naj ne čaka deževja in povodnji, ki delavcem iz rok trga lesovje in odnaša brvi.

Sicer je vlada poskušala, da bi češki poslanci svoje pritožbe in obtožbe izražali pri prvem branju proračuna; to zahtevo so pa Čehi odbili. Jutri utegneta biti rešena nujna preloga poslanca Klofača glede brezposelnosti v Pragi in okolici ter poslanca Daszynskega glede delavske stavke v Galiciji, in v petek bi se pričela politična debata.

Poljski klub še danes ni na jasnem, katero stališče naj zavzema nasproti vladi. Predsednik vitez Jaworski odlašal z glasovanjem v klubu, ker bi si rad ohranil prosto roko in se boji, da bi večina klubova morda drugače sklenila. Poljaki so bili vedno jako previdni in so v zadnjem trenutku pre-

križali račune. Tako je bilo tudi 8. junija 1899, ko so nenadoma stopili v zvezo z levico, razbili desnico in dali vnani povod češki obstrukciji. Tu pa pripomnim, da je vitez Jaworski tedaj delal na svojo roko in odgovornost, česar mu Čehi še niso pozabili.

Ze današnja seja je pokazala, da se češki poslanci ne dajo vstrašiti z grožnjo novih volitev.

Mladoceli, agrarci in narodni socialci so sklenili kompromis, da vsaka teh treh strank ob novih volitvah varuje svojo posest in skupno postopajo proti vladi, dokler ne dobe notranjega uradnega jezika. In to dejstvo le potrjuje mnenje, da hočejo češke stranke čimprej obračunati, ker je nagodba z Ogrsko postavljena v ledenico.

Nemške stranke morejo seveda mirno čakati, ker jim ne gre za kožo. Tako vse visi v zraku, kjer se zbirajo oblaki, iz katerih boče ali močno lilo, ali pa se usipala suha toča. V vsakem slučaju pa bodo uničene nade spravni priprav in vprašanje je le, kdo škodo povrne.

Sedaj je jasno, da je vlada slabo računala, ko je šele tik pred zasedanjem predložila svoje načrte gledé češko-nemške sprave in tako nehoté vrgla v zbornico bakljo prepira in razdora. Mir v zbornici od lanske jeseni je bil le navidezen, ker pod pepelom je vedno tlelo in gorelo. Pač ima vlada v roki strašilo novih volitev. To pa je znamenje le njene zadrege, sredstvo, s katerim si more podaljšati svoje življenje, a ne pospešiti delavnosti zbornice, ako se voli po sedanjem volivnem redu. Če torej vlada resno misli na nove volitve, naj vrže stari volivni red v svojo registraturo in pride na dan z novim, ki bode odgovarjal času in razmeram. Sicer so vsake nove volitve le udarec v vodo ali pa igra, pri kateri se stoli in mize prevračajo.

Burni prizori.

Današnja seja je bila uvod igre, ki se utegne razviti in uprizoriti na odru bodoče dni. Na dnevnem redu je bil še češki nujni predlog gledé jezikovnih razmer v Šleziji. Odgovarjal je danes šleski poslanec Hofmann zbadljivo in zaničljivo. Naglašal je vedno, da je slovansko prebivalstvo v Šleziji zadovoljno z razmerami in da le češki advokati in uradniki vznemirjajo ljudstvo. Približno isto trdijo tudi naši nasprotniki v slovenskih pokrajinah. Odgovarjal mu je češki poslanec Dyk mej živahnim odobravanjem svojih tovarišev. Mej Dykovim govorom se je vedno oglašal nemški poslanec Albrecht. Češki poslanec Březnovski mu zakliče, da je obogatil od Čehov in da njegova mati niti ne razume nemščine. To je tako vzdignilo Albrechta, da skoči z vzdignjeno pestjo proti Březnovskemu in bi bil nastal pretep, ko bi drugi poslanci ne stopili vmes.

Govorila sta še glavna govornika Daszynski in Lindner, in pričeli so se običajni stvarni popravki. Češki poslanec Sehnal je v češkem jeziku opisaval ravnopravnost, kakor si jo mislijo in izvršujejo Nemci. Ker le ni hotel končati svojega »stvarnega popravka«, začeli so kričati Vse-nemci Schönerer, Berger, Malik, Iro, Stein in drugi. Najglasneje se je oglašal voditelj Schönerer. Nastal je krik, da je podpredsednik Kaiser moral pretrgati sejo. Ko se seja zopet prične in je Sehnal nadaljeval svoj češki govor, nastal je nov vihar. Poslanec Berger zakliče Čehom: Lausbuben!

V istem hipu ga obsujejo češki poslanci od vseh strani in le z največjo težavo so reditelji raztrgali gručo vsenemških in čeških poslancev, ki so že vihali rokave. Koncem seje je posl. Klofač zahteval, naj se izvoli takoj odsek, da Bergerju izreče grajo. Takih prizorov utegnemo doživeti še več v teku razprave o dr. pl. Körberja izjavi. Ali je tega treba bilo?

Pripomnim še, da je za nujnost Hrubyjevega predloga glede Šlezije glasovalo 128 poslancev, proti 88. Do dvetretjinske večine je manjkalo le 16 glasov. In teh 16 glasov bi se bilo dobilo, ko bi mnogi poslanci ne zanemarjali svojih dolžnostij. Mnogih ne vidimo cele dni, drugi se izmuzajo iz zbornice, ako jim ne ugaja zbornični zrak.

Lupu proti Lupulu.

Sinoči je imel sejo ustavni odsek, ki se je bavil z vprašanjem, ali varuje poslanca imuniteta proti disciplinarni preiskavi. Vsi govorniki so soglašali v tem, da postopanje Lvovskega višjega sodišča v slučaju Lupu nasprotuje § 16. drž. tem. zakona. Odsek je sklenil: 1. Sklep disciplinarnega senata v Lvovu je kršil § 16. drž. tem. zakona, ker je poslanca Lupu odstavil iz službe, ne da bi poslanska zbornica pritrdila disciplinarni preiskavi. 2. To disciplinarno postopanje, ki nasprotuje § 16, se proglasi za ničevno.

Zemljiške knjige.

V seji 25. novembra 1901 so vprašali poslanci Žičkar in tovariši pravosodnega ministra, kaj namerava storiti proti vodji zemljiške knjige v Ptujem, ki noče poveriti izpisov, če imajo slovenski napis? Minister Spens Booden je v seji 18. junija 1902 odgovoril na to interpelacijo, da vodja zemljiške knjige ni poveril imenovanega izpiska, ker je dotični zasebni uradnik namesto v nemškem izvirniku v slovenskem prevodu predložil izpisek iz zemljiške knjige v poverilo. Resnica je pa, da se vodja zemljiške knjige v Ptujem zato brani poveriti izpiske, ker nosijo slovenski napis. Dotični zasebni uradnik je prinesel izpis iz zemljiške knjige od besede do besede v nemškem jeziku, kakor se glasi besedilo v zemljiški knjigi.

Vsled tega so poslanci Žičkar in tovariši v današnji seji pojasnili v novi interpelaciji vodji justičnega ministerstva celo zadevo ter ga vprašali:

1. Ali hoče celo zadevo natanko preiskati ter izjave dotičnih oseb na zapisnik sprejeti?

2. Ali hoče ukazati, da se bodo v slučajih, ko se zahteva kakšno sporočilo od podrejenih uradov, podali resnični odgovori?

3. Ali namerava ukazati, da mora vodja zemljiške knjige poveriti izvlečke iz zemljiške knjige, bodisi da imajo slovenske ali nemške napise?

Poljski klub osamljen. — Zveza z Nemci?

V zadnjem času se zelo veliko govori in piše o tajnih razgovorih za kulisami poljskega kluba. Odkar je razbita nekdanja desnica, ne najde klub pri nobeni parlamentarni stranki pravega prijateljstva. Cuti se osamljenega posebno po rešitvi sfere poslanca Lupu ter po dogodkih povodom razprave o predlogu za ustanovitev rusinskega vseučilišča. Prva zadeva se je rešila ugodno nekako proti njegovi volji, druga je bila pa odklonjena edinele s pomočjo Nemcev. Na

prijateljstvo s Čehi torej Poljaki več ne morejo računati. Ker bi pa v kljub temu radi bili zopet tam, kjer je večina, se dela v gotovih poljskih krogih sedaj na to, da bi se doseglo neko sporazumljenje s sedaj najbolj vladno nemško levico. In res poročajo dunajski listi, da so se v minulih dneh že vršili opetovani razgovori med nekimi poljskimi poslanci in voditelji nemških strank. Pravijo, da je s tem tudi v zvezi avdiencia posl. Wodzicega pri cesarju. — Mi sicer ne vemo, koliko je resnice na tem poročilu in se nam zdi skoro nemogoče, da bi slovanska stranka sklepala zvezo z nasprotniki Slovanstva, a po mnogih znanih dokazih »slovanske vzajemnosti« od strani Poljakov in po obče znani želji Poljakov po vladni večini to ni povsem izključeno. Gotovo je sedaj le to, da sta v tem klubu dve močni stranki, o katerih se pa ne ve, katera podleže. Za avstrijsko politiko bi bilo seveda najbolje, da bi se klub ne priklopil v celoti ne levi ne desni, marveč razbil in izločil izmed sebe elemente, ki delajo vse drugo, nego slovansko-ljudsko politiko.

Shod židovskih akademikov v Krakovu.

Židovska akademična mladež, katero podpira z velikimi vsotami »Aliance Israélite«, čuti vedno bolj svojo moč. Na zadnjem shodu je bilo okoli 120 akademikov. Sklepali so resolucije, v katerih pozivljajo vse žide, da delajo skupno za okrepljenje židovskega elementa. A te razprave so bile jako burne, ker so med mladimi židi razne stranke. Najnovejši so judovski narodnjaki, potem pridejo sionisti in slednjič socialni demokratje. Zadnjim se je najslabje godilo. V predsedstvo niso spravili nobenega svojega priistaša in njih resolucije so bile odklonjene. Zato so brezupno zapustili zborovanje. Govornik Hešeles je poudarjal, da je akademiška mladina postala že faktor, s katerim mora vsakdo računati. Židje niso niti Poljaki, niti Rusi, ampak so židje. Ne združuje jih le pokoljenje, ampak zavest, da so židje in da morajo javno delati za židovstvo. Poslanci se pozivljajo, da priporočijo židom vstop v vse javne službe.

Afera poslanca Lupu.

Soglasni sklep poslanske zbornice je imel dovoljen uspeh. V hipu namreč, ko je ustavni odsek istotako soglasno sklenil, da je ukrep lvoškega nadsodišča protizakonit, je že tudi dunajski kasacijski dvor storil odločilen korak; razveljavil je namreč odlok lvoškega nadsodišča in dvignil suspenzacija. Neki list pripominja ob tej priliki, da je s tem odbita ost nadaljnjemu delovanju ustavnega odseka. V resnici je odsek delo že završil, a poslanski zbornici se ne bo več treba pečati z zadevo, ki jo je moral še pred njenim končnim sklepom ugodno rešiti kasacijski dvor.

Grajalni odsek.

Včerajšnja burna seja poslanske zbornice je imela poleg tega, da se je zopet mlatila prazna slama in tratil dragi čas s psovskami, tudi to posledico, da je bilo treba prvič v tem zasedanju izvoliti grajalni odsek. Zahteval ga je češki radikalec Klofač proti vsenemcu Bergerju zaradi obkladanja čeških poslancev z »ušivci«. Podpredsednik Kaiser je ugodil tej zahtevi in po sklepu seje je zbornica izvolila v dotični odsek naslednje poslance: Ploj, Ofner, Roszkowski, Gniwosz, Starzynski, Fiedler, Pantuček in Weiser. Izvoljeni odsek se danes pred sejo konstituira in bo bržkone že v tej prvi seji sklenil, da se ugodno reši Klofačevi zahtevi.

Vojni zakon v ogrskem parlamentu.

V vojnem odseku ogrske poslanske zbornice se je že pričela razprava o znani predlogi vojne uprave, ki zahteva, da se poveže v stalno armado po potrebi tudi nadomestni rezervniki. Iz izjav zastopnikov posameznih strank je posneti, da predloga ni bila nič kaj simpatično sprejeta ter je pričakovati vročega boja v plenumu zbornice, če obvelja načrt v odseku v sedanjih obliki. Z ozirom na to so se vršile včeraj na dvoru pri cesarju vojaške konference, ki sta se jih poleg vojnega ministra Kriegera udeležila tudi ogrski demobranski minister Fejervary in načelnik generalnega štaba Beck. Sodi se, da se bo moral prvotni načrt ne-

koliko omiliti oziroma znižati prvotno določeno število rezervnikov. — Zanimivo je tudi, da se proti predlogi pričenja živahno gibanje v ogrskih občinskih zastopih. Na čelo akciji bo neki stopil budimpeštanski občinski svet, ki je že včeraj imel v tej zadevi zelo vplavno sejo. Odbornik Vaszonyi je predlagal, naj se naprosi parlament, da sploh ne prične razprave o tej zahtevi vojne uprave. Predlog županov, naj se zadeva izroči v pretres prej mestnemu svetu, je bil odklonjen. Galerija je provzročila ob županovih besedah toliko hrup, da jo je moral dati izprazniti. Kaj se je nadalje zgodilo s predlogom Vaszonyjevim, ni znano, a vidi se, da je ljudstvo na njegovi strani. Vsepihi Ogrov bodo seveda tudi Avstriji v prilog.

Vladna carinska predloga padla.

Nemški državni zbor je včeraj s 194 glasovi proti 145 v sprejel prvi paragraf velikega carinskega načrta, ki določa carinske postavke za štiri glavne žitne vrste: pšenico, rž, ječmen in oves, po predlogu komisije ter torej zavrgel vladni načrt. S tem je pokopana vsa vladna predloga, ker bodo vsprejete večinoma vse nadaljnje postavke po predlogu komisije. In posledice? V vsaki ustavni državi bi morala vlada odstopiti. V Nemčiji niso tako konstitucionalni in torej vlada ostane, mesto nje pa pojde državni zbor. Sicer tudi na to ni misliti, da bi bil parlament takoj razpuščen, ker mu v prihodnjem marcu itak poteče doba, a tudi dovršil ne bo tega dela, ker se bo že poskrbelo za to, da se razprava čimdalje zavleče. Konečno pa ostane v veljavi sedanji tarif. S tem pa ne pridobi ničesar vlada, a tudi ne agrarci.

Srbski kralj preti.

Belgrajski listi poročajo o neki sobotni konferenci srbskih politikov pri kralju Aleksandru. Številni napadi na kraljevo osebo in na kraljico Drago, ki so se posebno v zadnjem času širili po srbskem in inozemskem časopisju, so napotili kralja, da je pozval k sebi znane srbske politike ter jim povedal mej drugim tole: Napadi na njegovo osebo imajo edino le ta namen, da ga pri prebivalstvu obrekujejo in s tem provzročijo razdor mej kraljem in ljudstvom. Dotičniki, ki to nameravajo, se pa grozno motijo. Ob sedanjem potovanju s kraljico se je kralj prepričal, da se je doseglo ravno nasprotno. Ljudstvo bolj ljubi svojega kralja, kot mislijo njegovi obrekovavci. Sicer pa kralj ne bo dopustil, da bi se ponovili dogodki iz leta 1842 in 1858. Oni, ki nameravajo kaj takega, bodo dobili odgovor, ki jim bo za vedno pregnal veselje za taka podjetja. — Srbski kralj je torej napovedal najstrožje korake proti hujšajočim politikom, a žalostno je za srbske razmere, da se mora kralj sam postaviti v bran za svojo osebo.

Iz brzobjavk.

Deželnozborske volitve na Moravskem. Za današnjo volitev iz skupine moravskega veleposestva se je sklenil kompromis, glasom katerega bo izvoljenih 17 liberalnih, 7 konservativnih in 6 veleposestnikov srednje stranke. — Danci ne prodajo otokov. V včerajšnji seji državnega zastopa se je z 32 glasovi proti 32 odklonila vladna predloga, s katero bi se odstopili ameriškim zveznim državam zahodno indijski otoki. En poslanec ni glasoval. — Burski generali zopet v Londonu. Včeraj popoldne so burski generali zopet došli v London, da se nadaljujejo razgovori s Chamberlainom. — Kriza v Bolgariji. Ministra Abrašev in Konstantinov sta podala ostavko. Nadomestila ju bota poslanca Hočev in Franka. Vladin značaj ostane nepremenjen. — Bavarski centur se je ločil. Levi del, ki ljubezniči z vlado, bo ustanovil novo stranko »napredni centur« in bo izdajal list »Die Zeit«. — Proti češkim članom trgovske zbornice v Olo-mucu je uvedena kazenska preiskava radi znanih dogodkov v zbornici. V Makedoniji je občni narodni ustanek, ne pa znatni nemiri, kakor trdijo turški viri. Položaj kristijanov v Makedoniji je bil tak, da so ljudje poprijeli za orožje v zavesti, da slabše ne more biti.

Liberalcu na Štajerskem.

Iz Št. Pavla pri Preboldu.

»Slovenski Narod« prinaša nekaj časa sem kaj rad dopise iz našega kraja, seveda piše — po svoje in njegov ljubeznivi dopisovalec mu je — na čast.

Danes se začeta kakor razjarjen kozliček v duhovnike, ki mu niso po volji, jutri napada ženo, ki je za ljudsko izobraženost zaslužna aranžerka gledaliških predstav »Kato-liškega izobraževalnega društva« in povsem poštena, dan na dan pa se zaganja v našega zaslužnega organista, ki mu je trn v peti. Tega čmeri in toži tembolji, čimbolji isti napreduje v svoji stroki. Skriva se v »Slov. Narodu« za svoj »rešpetlin« na »Mrzlici«, meneč, da ga potem ne vidimo. O znani ste nam dobro, gospod »Popotnik«, in znan nam je tudi vzrok, zakaj toliko napadate ravno organista — nevošljivost, kruhoborstvo!! —

Ali Vas ni sram, da na tako podel na-din udrihate po tako poštemen človeku kot je naš g. organist? Ali Vam ni znano, da je ta gospod v Savinjski dolini in sploh, kjer ga poznajo, priljubljena in spoštovana oseba, ki se ne utika v politiko, temveč živi le za svojo družino, svoj poklic kot učitelj in organist, ter za svoj mili narod. Ali morete tajiti njegovih zaslug? Pregarjate ga kot cerkvenega glasbenika. Ali Vam ni znano, da je g. Šmid prevzel le na izrecno željo in prošnjo gosp. župnika službo organista, ko je prejšnji radi bolezni opustil in ni bila Sentspavlanom druga možnost na razpolago? Ali Vam ni znano, s kakim materijalom deluje g. Š. S pevci, ki poprej večinoma niso poznali not, izvaja že težke skladbe, latinske mase absolutno dobro, relativno pa prav dobro.

Da bi imeli Vi le desetinko tega značaja, kot ga ima g. Šmid, nikdar ne bi pisali tako podlih člankov v »Slov. Nar.«. Med vrstami berejo se gorostasne laži, katerih se seveda jasneje pisati ne upate, a ki bi Vam naj pomagale spraviti Vašo žrtev ob dobro ime in ugled pri kolegih in postavile nje pošteno zakonsko življenje v slabo luč.

Kaj bi neki Vi rekli, če bi Vam vračal kedo enako z enakim? Sicer se mi v zasebno življenje nikakor ne vtikamo — prepošteni smo — a če ne daste miru, pozvali Vas bomo, da odkrijete svoje pravo ime — če ste mož — da se udarimo z odkritim vezirjem — sicer pa Vas doseže zaslužen bič tudi skritega za Vašim »rešpetlinom«, pošteni jak!!

Liga + 5.

Kranjska trgovska in obrtna zbornica

je imela včeraj svojo sejo v magistratni dvorani. Poročilo predsedstva je omenjalo, da je ministerstvo odgovorilo, da mizarska zadruha v Št. Vidu še ne dobi podpore, in da se vrši komisijonelni ogled nove gorenjske železnice.

O premembni in spopolnjenju obrtnega reda so združeni odseki naročili poročevalcu, da se naj zbornica ne spušča v podrobnosti, ampak naj se izreče principijelno za vladni načrt, v katerem se od vsakega malega obrtnika zahteva izkušnja sposobnosti, dočim se od vseh velikih podjetnikov tega ne zahteva. Zbornica se je postavila na liberalno kapitalistično stališče, da bi se razvoj industrije onemogočil, ako bi se od vseh dokaz sposobnosti zahtevalo. Liberalni zastopniki obrtnikov so — priki-mali.

Daljša debata se je vnela pri vprašanju, ako bodo smeli prodajalci oblek mero jemati. G. Zamlen je predlagal, da bi se to ne dovolilo, kar sta podpirala gospoda Kregar in Kraigher. G. Kregar je opozarjal posebno na zakotno delo, katerega se prodajalci oblek in oblačil poslužujejo, in na konfekcije, ki od zunaj pri židovskih trdnjah naročajo svoje potrebe. Pri glasovanju je bil gosp. Zamlenov predlog sprejet.

Pri poročilu o obsegu obrtnih pravic prodajalcev oblek se je sklenilo poročati vladi, da po sedanjih zakonih imajo isti pravico mero jemati.

Pri poročilu o načrtu zakona o obrambi proti umazani konkurenciji, je zbornica sklenila, da z zadovoljnostjo sprejme na znanje, da je vlada ta načrt predložila.

Ostale točke bo rešilo predsedstvo samo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. oktobra.

Dr. Šusteršič. Včeraj popoldne so zdravniki konstatirali, da je g. dr. Šusteršiču na ranjeni nogi počena kost. Zdravljenje bo trajalo okoli 30 dni. Včeraj je pisмено poprašal ministerski predsednik dr. pl. Kürber o zdravstvenem položaju dr. Šusteršičevem in mu izrekel sočutje. Tudi deželni predsednik baron Hein je poprašal, kako se počuti, došlo pa je še v isti zadevi mnogo drugih pisem od društev in posameznikov

imenom kamniškega slov. katoliškega političnega društva je g. župnik Bernik izrazil čutila prebivalcev kamniškega okraja, dalje je iskrene pozdrave poslala v škofjeloškem samostanu zbrana duhovščina, na čelu ji generalni vikar prelat Flis. Lahko rečemo, da vsa dežela sočustvuje z dr. Šusteršičem in mu želi skorajnjega ozdravljenja.

Slavnost 25letnice »Cecilijinega društva«. V četrtek dne 6. novembra t. l. se bo obhajala slavnost 25letnice, odkar je bilo to društvo ustanovljeno v Ljubljani. Opozarjamo gg. organiziste in sploh prijatelje cerkvene glasbe iz Gorenjske, Dolenjske in Notranjske in tudi od drugod, naj se splošno udeležijo imenitne slavnosti, da s tem pokažemo društvu, njih zastopnikom in našim učiteljem svete glasbe svojo hvaležnost in udanost in s to slavnostjo tudi Cecilijino društvo poživimo. Gg. duhovniki se uljudno naprosijo, da isti dan organiste opróstijo, kolikor je največ mogoče, da se te slavnosti udeležijo. Tudi gg. duhovnike prosimo, da se mnogobrojno udeležijo in društvu podpi-rajo v največji meri s svetom in z darovi. Gospodje organisti naj tudi povabijo svoje pevske zборе k tej slavnosti, v kolikor jim to čas in gmotno stanje dopušča. Želeti je, da se iz vsake dekanije organisti zbero in s tem pokažejo edinstvo in slog, in to pod načelstvom dekanjskih pevovodij.

Is občinskega odbora vrhniškega.

Včeraj je imel občinski odbor vrhniški sejo, v kateri je obravnaval o novi šoli, ki bo veljala 16 000 kron. Župan Jelovšek je na zahtevo nekaterih odbornikov, naj se razpis del objavi tudi v »Slovencu«, dejal, »da ga čitajo samo stare babe«. Mi pa vemo, da ga čisto čita tudi g. Jelovšek. Svobodno je gg. občinskim odbornikom iz tega dejstva izvajati sklepe. — Konkurenčna obravnava o novi šoli se bo vršila okoli 3. decembra. V razgovoru je bilo v seji tudi vprašanje o centralni kurjavi, proti kateri so bili nekateri občinski odborniki iz raznih praktičnih razlogov. Centralna kurjava je bila sprejeta, ker so glasovali zanjo tudi trije namestniki, dasi je bilo dovolj občinskih odbornikov navzočih. Županova dolžnost bi bila paziti na pravilnost glasovanja, ako pa tega noče, naj ga na primernem mestu obč. odborniki nauče.

Imenovanje. Pravosodni minister je imenoval sodnega pristava dr. Božidara Stegü, ki je pridodeljen pravosodnemu ministerstvu na Dunaju, sodnim tajnikom v območju višje deželne sodnije v Trstu.

Iz Škofje Loke. Na god sv. Uršule so storile v tukajšnjem uršulinskem samostanu redovne obljube č. sestre: učiteljica s. Ljudmila Bregar, lajki s. Marta Plestenjak in s. Martina Starkež. Redovno obleko pa so prejele gospodične učiteljice Ivana Zabret s samostanskim imenom Bernarda, Antonija Grčar kot s. Cirila, Minka Košir kot s. Akvina ter Marija Vilfan kot lajki Paskalija. Cerkevno slovesnost je opravil mil. g. prelat in generalni vikarij J. Flis.

Nov uršulinski samostan. Uršulinke so kupile bivši ženski samostan Mekinje in nameravajo ondi ustanoviti novo svojo nasebino.

Poroke. Poročil se je v Ljubljani g. Artur Jakše, vodja dr. Tumove pisarne v Gorici, z gđ. Anico Franz iz Ljubljane. — V Metliki se je poročil g. dr. F. Cvetko, pristav c. kr. okraj. sodišča, z gđno Julijo Junc, učiteljico v Črešnjevcu.

Kako se skrbi za štajar. Nemce. Župan v Knittelfeldu na Štajerskem je dobil naznanilo, da se bo otvorila v tem kraju l. 1903 nižja realka.

Novo slovensko bralno društvo se je ustanovilo v Studencih pri Mariboru.

Defraudacija in sanacija v Pragi.

Češki advokati v primeri s slovenskimi. Kolika je požrtvovalnost češke duhovščine, se razvidi pač iz tega, da je garancijski fond narastel že na 805.000 kron. Ako se prišteje še imetje vavčavske založne, potem se mora reči, da je zavod izven nevarnosti konkurza. Sam kardinal je podpisal 100.000 kron in izpodbuja druge, naj ne zaostanejo. Značilno je, kaj pišejo »Katoličké Listy« o čeških odvetnikih: »Poobla-

ščeni smo, in redko smo še tako radi priznali javno, da češki odvetniki, kakor so proglasili na svojem shodu, podreajo svoj lastni interes blagru vložnikov založne, se trudijo, da bi omogočili mirno izvršitev sanacije in ne delajo ničesa, kar bi stavilo v nevarnost zavod in obstanec tisočih vložnikov. Češka javnost bo hvaležno vračala advokaciji češki to lojalno stališče. Tako »klerikalni« zavod o čeških odvetnikih, med katerimi je pač obilo — liberalcev. Zdaj pa prosimo, da se z ravnanjem čeških odvetnikov primerja stališče, na katerem stoje izvestni slovenski liberalni odvetniki proti našim denarnim zavodom. Kako bi se ti obnašali, ako bi najmanjša nevarnost pretela kakemu ljudskemu zavodu? Saj nam je »Narod«, njih glasilo, že odkril svoje stališče. Pač ni liberalizem nikjer tako podel, kakor pri nas!

Premog kopal bo med Vačami in in Kanderše posestnik J. Malenšek iz Tacna. Prihodnji mesec bodo dotični kraj preiskali strokovnjaki. Kopanje se prične prihodnjo spomlad.

Iz Maribora izgnan je bil te dni bivši lastnik lista »Unabhängige Marburger Zeitung« pl. Maytner takoj, ko je zapustil zapor, v katerega je bil obsojen radi znane časnikarske zadeve.

Stavka Lloydovih kurjačev v Trstu. Znanе zahteve kurjačev, o katerih smo sporočili včeraj, je Lloydova uprava odklonila, vsled česar so že včeraj popoldne ob 1. uri pričeli stavko nekateri kurjači, ki so se jim tokom popoldneva pridružili še drugi.

Umor v ptujski okolici. V ptujski okolici je zidar Panko umoril omoženo žensko Kolarič, ki je imela svoj čas z njim ljubezensko razmerje. Sedaj se je Kolarič omožila z drugim možem in Panko jo je zasledoval odslej z obrekovanjem. Kolarič ga je tožila. Panko jo je počakal, ko se je vračala domov, za grmovjem in jo ustrelil v srce.

Primorske novice. Strajk strojarskih delavcev v Mirnu traja dalje. Kakor posnemljemo iz »Gorice«, so imeli delavci v nedeljo zopet zaupno posvetovanje. Politična oblast je odredila, da gostilne v Mirnu morajo biti zaprte že ob 6. uri zvečer. Laški listi pa poročajo, da so oni italijanski delavci, katere so poklicali nekateri podjetniki, da bi z njimi nadomestili strajkavce, morali zapustiti Miren. — Za uvedbo slovenske porote v Trstu. Občini Marazige in Mavhinje stiložili na c. kr. ministerstvo za pravosodje prošnjo, da se na deželnem sodišču v Trstu sestavi slovenska porota. — Nov slovenski odvetnik v Trstu. Odvetnik g. dr. Stanič se je preselil v Trst. To je torej sedmi slovenski odvetnik v Trstu. — S preložitvijo tržaške velike vojašnice se bo bavil današnji tržaški obč. svet. Nakupiti hočejo neko posestvo v Kjadinu, ki bi stalo 400.000 kron in bi služilo kakor stavbišče za novo vojašnico in druga vojaška poslopja. Prostor, na katerem je sedaj velika vojašnica, bi se porabil za napravo novih ulic. — »Dramatično društvo« v Trstu napravi na dan vseh Svetnikov žaloigro »Mlinar in njegova hči«. — Občinske volitve v Korminu so razveljavljene in je dotični vladni odlok potrdilo tudi državno sodišče. Razsodba drž. sodišča potrjuje razsodbo namestništva v Trstu z utemeljevanjem, da je volilni čin smeti zaključiti šele tedaj, ko je bila volilna lista popolnoma prečitana. — Ruski krožek se je ustanovil v Gorici. — Jezuitje na Gorickem. »Soča« se jezi, češ, da nameravajo jezuiti kupiti v Biljah posestvo baronice Rassaner. — Pešpolk št. 97. v Trstu je dobil drugega poveljnika, in sicer polkovnika Emila vit. Wagnerja. Dosedanji poveljnik polkovnik Alfonz Bernath Bosutpoljski je imenovan poveljnikom 2. gorske brigade v Trebinju.

Blak povozil je pri postaji Slovenska Bistrica delavca Mat. Melza. Odrezati so mu morali leve noge.

Beg iz tržaške ječe. Iz Trsta se poroča: Včeraj zjutraj je neki pometal v ulici Monache zapazil na vrhuncu 10 metrov visokega zidu, ki obdaja dvorišče ječe pri jezuitih, nekega kaznjence. Kaznjence je pričvrstil na zid vrv, napravljeno iz rjuh, ter

se po njej spustil na ulico. Na vpitje pomočarje sta pritekla dva redarja, ki sta kmalu ulovila pobeglega jetnika, bivšega redarja Riharda Kukuscha, kateri je bil pred par tedni radi težkega telesnega poškodovanja obsojen na osem mesečno ječo. Kukusch je v stropu sobe za bolnike, kjer se je nahajal nekoliko dni, napravil luknjo in skozi njo pobegnil. Odvedli so ga zopet v ječo.

Prodaja razglednic v tobakarnah. V Gradcu je bilo več trafikantov, ki so prodajali razglednice brez dovoljenja obrtne oblasti, kaznovanih. Oblast se je izrekla, da ta prodaja spada v obrt, pri katerem se mora izvrševati tudi nedeljski počitek.

Električno razsvetljavo v Novem mestu namerava uvesti g. Jožef Otto in jo oddajati strankam.

Za pogorelost v Martinjaku je ministerstvo dalo podpore 5000 kron.

Tovarno v Trebnjem, ki je nedavno pogorela, g. Golevšek zopet sezida in jo oskrbi s stroji najnovejšega sistema.

Napaden orožnik. Orožnika Filipa Pašla iz Zatičine so pri St. Vidu, ko je šel v družbi hlapca Jožeta Janežiča iz St. Vida in dveh deklet proti St. Vidu, napadli v gozdu fantje Janez Zupančič, Alojzij Puš iz St. Vida in Jožef Eržen iz Grič. Jožeta Janežiča so fantje pobili na tla in na to naskočili orožnika, ki pa je potegnil sabljo in zadel Erženu močan udarec preko glave. Ostala napadalca sta pobegnila.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski dijaški in ljudski kuhinji je podaril, kot se nam javlja, tukajšnji restavrat g. Ludv. Fantini večjo množino jelenine, s katero je bilo zavodu mogoče dvakrat opoldne pogostiti dijakke in druge vsakdanje goste.

Zadruga krojačev, klobučarjev, krznarjev in rokovičarjev v Ljubljani. Odbor zadruge vabi vse cenjene gg. mojstre in mojstrice na izredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 26. oktobra t. l. ob 10. uri dopoludne v mali dvorani »Mestnega doma«. Dnevni red: 1. Prečitane in odobrenje premenjenih pravil zadruge. 2. Volitev 6 delegatov v deželno zvezo kranjskih obrtnih združenj. 3. Poročilo pripravljalnega odbora in sprejem članov za ustanovitve »Krojaškega sirovinskega društva« (Rohstflverein). 4. Raznosterosti. — Želi se obilne udeležbe radi velike važnosti razpravnih predmetov.

Benetke v Ljubljani. Pred nekaj časom so se postavljali Dunajčani s svojimi »Benetkami na Dunaju«. Ljubljanačani smo jim tedaj zavidali, a sedaj jim ne več, ker imamo sami svoje Benetke v mejnarodni panorami. Sicer je ta teden razstavljen šele prvi ciklus beneških zanimivosti, a že te so vredne, da si jih ogleda vsak, ki še ni šel »gledat Benetke«, tem bolj, ker so ravno sedaj zopet v nevarnosti, da se podero. Dovršenost posamnih slik je tudi sedaj neprekosljiva, pred vsem pa dopada efektna slika »Veliki kanal in Benetke v mesečini«. — V nedeljo se prične potovanje po Turingiji od Eisenacha ter zgodovinsko znamenitega gradu Wartburga do Gothe z njenimi mnogimi znamenitostimi, med drugim peš za sežiganje mrljev. — Naslednji teden se nastopi potovanje po Franciji.

Poredni učenci. Dva šolska učenca sta v ponedeljek na Karolinski zemlji ubila več lončkov na drogu brzojavne žice. Lučala sta v nje kamenje.

Iz bolnice. V Knežarjih v litijem okraju je včeraj ponesrečila delavka Cilka Jančar. Peljala se je na vozu, obloženem z željnatimi glavami, z njive domov. Voz je na nekom grabnu odskočil in Cilka Jančar je padla z voza in prišla pod kolo, katero jej je šlo čez desno nogo in jo zlomilo. Prepeljali so jo v tukajšnji bolnico.

Javno predavanje priredi v nedeljo, dne 26. oktobra, »Braino društvo v Vodmatu« v svojih društvenih prostorih ob 6. uri zvečer. Predaval bo g. dr. Josip Jerše.

V stolni cerkvi je danes dopoludne vrgla božjast nekega neznanega človeka, kateri se ni nič zavedel, tako, da so ga morali z rešilnim vozom odpeljati v bolnico, kjer je tudi še popludne bil nezavesten.

Koncert društvene godbe bo danes 23. t. m. pri Hafnerju na sv. Petra cesti. Vstopnina 15 kr., častiti podporni člani so vstopnine prosti. Začetek ob 8. uri zvečer.

Prijatelja opeharil. Brezposelni A. P. ni imel vinarja v žepu in vendar bi bil rad pil tega grenkega. Pomagal si je. Šel je k delavcu I. M., o katerem je vedel, da dolguje nekemu sodelavcu I. Stariču 2 kroni, in je zahteval ti dve kroni od njega češ, da ga je Starič poslal. I. M. je res dal P. denar in ta je šel in ga zapravil.

Kotliček za liberalce.

U bogo učiteljstvo — kaj s tabo delajo? Pri nas liberalci rabijo učitelje za priganjače, a kadar si dele mandate, pa kandidirajo učitelje tam, kjer vedo, da bodo propadli. Ista igra z učiteljstvom se je dovršila pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Moravskem, kjer je katol.-narodna stranka ohranila vse stare in pridobila dva nova mandata. Liberalci so kandidirali tri učitelje, a vsi trije so propadli, ker so gospodje dr. Straneky in tovariši gotove mandate prihranili sebi, učitelje pa postavili tje, kjer so vedeli, da ne bo nič. Koliko časa se bo dalo učiteljstvo še tako izrabljati?

Se enkrat sveta Gora. Z »Narodom« se ne bomo prerekali, koliko ljudi je bilo na sv. Gori. Dejstvo je, da jih liberalci še v Ljubljani ob najlepšem vremenu ne spravijo toliko skupaj v »Narod. Dom«. Naj gre Malovrh na sv. Goro — saj je časih rad obiskoval cerkve — in povpraša naj, koliko ljudi gre na prostor, ki je bil natlačen naroda. Dobil bo še večjo številko kot 4000. »Gorica« je povedala samo število onih, ki so se udeležili sv. obhajila, in samo teh je bilo 2000. Z lažmi »Narod« naših manifestacij se uduši!

Tako se poroča: Neki liberalni list v Rimu je prinesel senzacionalno novico, da je v Pragi defraudiral — kardinal. Priporočamo »Narodu« v posnemo.

Uzor liberalnega »Poslana« je včeraj v »Narodu«, ki se glasi:

Res je, da sem svojo ženo A. R. pretepel zaradi njenega hudega jezika in ker namesto mene ljubi »repetničarje«. Če bi ji bil jaz rebro zlomil, ne bi bila v štirih dneh zdrava. Anton Rajk, Vavpčavas, Doberneče, Dolenjsko.

Defraudacije.

Novi veliki defraudaciji so prišli na sled pri nekem dunajskem bančnem zavodu. Pravijo, da je zmanjkalo en milijon kron. Zločinca dosedaj še niso zasledili. Preiskava se vrši.

Veliko razburjenje povzroča vest o novi veliki defraudaciji pri občinski upravi mesta Baden, ki je v liberalnih rokah. Konstatirali so, da je mestni knjigovodja Wastl, ki se že nahaja v zaporu kaznišnice v Steinu, poneveril 145 000 kron. Ravniža, ki jo vodi deželni odbor, pa še ni zavrnila vsega dela in se trdi, da bo defraudirana svota še mnogo večja. Kršč. soc. volivci zahtevajo, da se odkrijejo vse sleparije in povrnejo denar odgovorni funkcionarji.

Svetovaelavskazaložna — se sanira. Občudovanja je vredna požrtvovalnost, s katero se češka duhovščina trudi, da obvaruje vlagatelje pred škodo. V ponedeljek so bili razni sestanki čeških duhovnikov, pri katerih so podpisali za garancijski fond že 615 800 K. Kardinal nadškof je izjavil, da bo tudi on pomagal k saniranju založne.

Poneverjenje pri ogrski pošti. Pri poštnem uradu v Aradu je zmanjkalo na dosedaj še nepojasnjen način 12.000 kron. Poštnih nakaznic enostavno niso odpošljali.

Župan oškodoval obćino. Župan bavorskega mesteca Milbertshofen se je ustrlil v vlaku. Poneveril je obćini 70.000 kron.

V Parizu je ravnatelj Mallval od »banque general de la bourse« poneveril gospej Cvet 650.000 frankov. Neki propadli duhovnik Guilamija je od iste gospe izvalil 70.000 frankov pod pretvezo, da ji preskrbi ločitev njenega zakona. Nadškof v Toursu je gospej razkril, da se je obrnila na ničvredneža.

V Szegedinu so predvčerajšnjim prišli poštnega praktikanta Felberbaura, ki je defraudiral 8000 kron.

Veliko poneverjenje v Berlinu. V trgovski hiši Israel sta brata Julij in Bertold Desas poneverila 750.000 mark. 400.000 mark sta imela deponiranih pri neki banki.

Izpred sodišča.

Izžrebani porotniki.

Dne 20. oktobra so bili pri c. kr. deželni sodnji izžrebani porotniki za porotne sodbe, ki se prične 1. decembra 1902, in sicer: Bayer Mihael, trgovec in posestnik v Ljubljani, Bergant Franjo, gostilničar in posestnik v Ljubljani, Fajdiga Jakob, trgovec v Vipavi, Globočnik Jernej, izvošček in potovalec v Ljubljani, Globočnik Anton, posestnik rudnika v Železnikih, Grašek Janko, hišni posestnik v Kamniku, Gamš Janez, posestnik v Iski Loki pri Ljubljani, Heinrich Franjo, trgovec in posestnik v Selcah, Jenko Avgust, pek in posestnik v Ljubljani, Janežič Matevž, hišni posestnik v Domžalah, Jarc Jožef, veleposestnik v Medvodah, Krainer Janez, posestnik in trgovec v Postojni, Kreuzberger Adolf, trgovec v Kranju, Kmet

Luka, posestnik in gostilničar na Kokrici pri Kranju, Knaflid Franjo, posestnik in usnar v Šmartnem pri Litiji, Kavčič Janez, posestnik v Medvodah, Maurer Henrik, zasebnik v Ljubljani, Mayer Karol, posestnik v Vipavi, Mlekuž Tomaž, trgovec in posestnik v Starem trgu pri Ložu, Mathian Jakob, posestnik in gostilničar v Zg. Šiški, Omann Franjo, ključar in posestnik v Ljubljani, Peterca Franjo, posestnik v Ljubljani, Putrich Anton, trgovec in posestnik v Ljubljani, Perhave Bogomir, posestnik v Vipavi, Premrov Karol, posestnik v Velikem Ubelskem, Pavšnar Janez, posestnik v Kokri, Pezdich Anton, mizar in posestnik v Ljubnem, Rus Jožef, trgovec v Logatcu, Škerjanc Janez, gostilničar in posestnik v Ljubljani, Sušnik Franjo, gostilničar v Skofljoki, Skala Karol, trgovec v Kamniku, pl. Trnkoczy Ubald, lekarnar in posestnik v Ljubljani, Tollazl Tomaž, posestnik in trgovec v Čevici pri Logatcu, Treven Valentin, trgovec in posestnik v Idriji, Terpine Avgust, posestnik v Kamniku, Telban Jožef, posestnik v Kamniku, obč. Preserje. Nadomestni porotniki: Brendič Franjo, pomožni uradnik v Ljubljani, Hribar Ernest, posestnik na Vrhniki, Lenček Alojzij, klepar, Pardubsky Alojzij, komptorist in posestnik, Semič Karol, izkuhar, Tomažič Avgust, trgov. agent, Turk Jožef, trgovec, izvošček in posestnik, Urek Franjo, disponent, Žagar Janez, pek, vsi v Ljubljani.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nesrečna na železnici. Včeraj je skočil s tira brzovlak, ki vozi iz Virbala v Petrograd. Lokomotiva se je preobrnila, voz za prtljago je zdrobljen. Vozovi za osebe so skočili s tira. Jeden uslužbenec je ostal mrtev, trije uradniki in eden potnikov so težko ranjeni. Vzrok nesreči je v tem, da je nekdo zlobno odstranil vijake na šinah in zagovode, ki spajajo pragove. — Strajk v Ameriki. Konvencija rudarjev je vsprejela ob veliki pohvali poročilo odbora, ki priporoča, naj se vsprejme predlog predsednika Roosevelta, da se imenuje razsodišče, in naj grdo delavci v četrtek na delo. Strajk je s tem končan. — Armenški milijonar umorjen. Iz Carigrada se poroča, da so našli umorjenega nekega armenskega milijonarja. Morilec je priznal, da je izvršil umor na povelje revolucionarnega odbora. — Senzacijska izjava najdba na glasbenem polju je delo Amerikanca Williama Thaleya, ki sedaj stanuje v Oberlössnitzu pri Draždanih. S pomočjo te izjave bode skladatelj na glasoviru komponiral, ne da bi mu bilo treba zapisavati sekirice. To bo opravljal avtomat, ki bo takoj zabeležil vsako noto, katero skladatelj izvrši na glasoviru. — Baron N. Rothsild je dunajski polikliniki daroval 1 mil. kron. — Ves polk zaprt. Poročali smo že, da je ves polk honvedov št. 1 v Budimpešti zaprt v vojašnici, ker se je primerilo mej vojakov več tatvin. Tatu še sedaj niso dobili. Včeraj je bilo zopet uumljeno v pisarni nekega višjega častnika. — Samomor z elektriko. V Rimu je neka gospa skočila iz četrtega nadstropja. Priletela je na električne cestne žice. Bila je takoj mrtva. Električni tok jo je umoril.

Društva.

(Slovensko planinsko društvo) naznanja, da je preložilo otvoritev novega pota na Grmade in zavetišča na vrhu Grmade na nedeljo dne 26. oktobra t. l. Odhod iz Ljubljane z jutranjim vlakom do postaje v Medvodah in od tod preko Sv. Katarine. Otvoritev se izvrši na vrhu Grmade ob 1. uri popoldne. Gostje z Gorenjskega lahko napravijo zanimivo turo čez Škofjo Loko in Puštal po Hrsteniški dolini na Tolstec (Tošč) in od tod na Grmade; to pot je Slovensko planinsko društvo ravnokar na novo in skrbno zaznamovalo (rdeče). Povratek od otvoritve bode nazaj preko Sv. Katarine čez Babji dol v St. Vid. Za jed in pijačo bode na Sv. Katarini (»pri Turistih«) in tudi na vrhu Grmade preskrbljeno. Pričakovati je mnogobrojne udeležbe.

Slovensko gledališče.

V torek gostuje gospa Borštnikova v moderni drami.

Telefonska in brzjavna poročila.

Maribor, 23. okt. Kakor izvemo, bo volilni oklic štajerskih Slovencev, ki izide te dni, z vso brezobzirnostjo odkril javnosti delovanje cesarskega namestnika grofa Claryja. V oklicu se pravi, da je štajerska deželna vlada le slepo orodje nemškonalne stranke.

Dunaj, 23. oktobra. (C. B.) Po otvoritvi današnje seje vpraša poslanec

Stein predsednika, kako dolgo bo še dopuščal, da imajo poslanci v obliki stvarnih popravkov dolge govore v tujih jezikih. Predsednik odgovarja, da vselej opomni poslance, naj ne preokrajajo okvira stvarnih popravkov; glede nenemških govorov pa opozarja na opetovano podane izjave. — Posl. Eisenkolb urgira predložitev načrta zakona o znižanju zemljiškega davka. — Na predlog načelnika ustavnega odseka Grabmeyerja sklene zbornica, da se takoj kot nujno razpravlja zadeva poslanca Lupu. Poročevalec je posl. Marchet.

Dunaj, 23. okt. (C. B.) Poročevalec Marchet je priporočal znane predloge ustavnega odseka. Min. predsednik Koerber izjavlja, da je deželno nadsodišče v Lvovu v tej disciplinarni zadevi postopalo tako, kakor so se doslej tolmachi drž. temeljni zakoni, da namreč za disciplinarno postopanje proti uradniku-poslaneu ni treba pritrdila zbornice. Ob sedanjem mnenju zakonodaje pa ni vladi na razpolago nobeno drugo sredstvo, nego da naznani sklep zbornice lvovskemu nadsodišču. Sploh pa kaže ta slučaj, da se more rešiti to vprašanje le potem zakonite uredbe.

Dunaj, 23. okt. (C. B.) Zbornica je po daljši debati soglasno sprejela predloge ustavnega odseka glede posl. Lupu. Potem se je sklepalo o odpravi § 14 ter graji posl. Bergerja. Radi nesklepčnosti je bila seja zaključena ob 2. uri. — Prihodnja seja jutri dopoldne.

Dunaj, 23. oktobra. Današnja seja je bila zaradi nesklepčnosti zaključena že ob 2. popoldne. Ko je bil sprejet Schönererjev predlog, da naj upravni odsek v dveh mesecih poroča o predlogih glede § 14., je prišlo v razpravo poročilo grajalnega odseka glede Bergerja, ki je včeraj imenoval Čeha „ušivce“. Poročevalec Roszkowski pravi, da je grajalni odsek sklenil predlagati grajo, ker je Berger parlamentarno stranko razžalil in čast zbornice napadel. Berger pravi, da je ta predlog „eine Unverfrorenheit“, ker je bil sam razžaljen od Čehov; izjavlja, da se ne briga za noben grajalni odsek in za noben poziv k redu, ampak bo vedno Čehom resnico povedal. Predsednik zahteva glasovanje. Schalk razsaja in vsenemci upijejo, da zbornica ni sklepčna. V zbornici so samo Mladočehi, Jugoslovani in Poljaki. Vsa levica se je absentirala. Predsednik prekine sejo za pol ure. Ob dveh reče: Otvarjam zopet sejo in jo zaključujem.

Dunaj, 23. oktobra. Vsi državni in deželni poslanci čeških agrarcev so poslali poslancu Emanuelu Hrubemu še eno pismo, v katerem ga pozivajo, naj odloži mandate.

Dunaj, 23. okt. Odposlanstvo čeških poslancev je prišlo h Körberju in zahtevalo, da se sankcionira zakon o plačah čeških učiteljev in o davku na pivo. Vladi se iz znanih vzrokov s sankcijo nič ne mudi.

Dunaj, 23. okt. Poljski poslanec Swieży je umrl.

Dunaj, 23. oktobra. Čuje se, da hoče vlada obravnavati s Čehi. Posredujejo nekateri poljski poslanci. Češki poslanci izjavljajo, da se s Körberjevo vlado sploh več ne menijo.

Dunaj, 23. okt. Za razpravo o izjavi ministerskega predsednika so doslej oglašeni: proti Pantuček, dr. Ploj, Kramar, Stransky, Začek, Hruby, Prašek, Herold, Spinčić, Pernerstorfer, dr. Hruban, Mettal; za pa: Fresl, Choc, Klofač, Gross, Marchet, Romančuk, Schücker, Funke in Baernreither.

Dunaj, 23. oktobra. (C. B.) Grajalni odsek je sklenil soglasno, da se izreče graja posl. Bergerju.

Dunaj, 23. oktobra. Stavka dijakov na tehniki je končana, ker je rektorat izjavil, da se 4. nov. otvorijo paralelni razredi.

Budimpešta, 23. oktobra. Zaradi sklicanja 29.000 nadomestnih rezervistov

v aktivno službo je zadela vlada ob hud odpor. Zdi se, da bo treba v vojaški reformi dalekosežnih izprememb.

Zagreb, 23. okt. Včeraj je bil obsojen soc. dem. Fink, ki je po svojem lastnem pripoznanju iz strankarske mrznje v preiskavi krivo pričal proti Hinku Sirovatki, na pet mesecev težke ječe.

Pariz, 23. okt. Osemurni delavnik bo upeljan od 1. novembra pri vojaškem topničarskem arsenalu v Toulonu na Francoskem in v tovarni kotlov za mornarico v Lorientu.

Brno, 23. okt. Občinsko predstojništvo v Prosnici je deložiralo nemško gasilno društvo iz občinske hiše. Mej Nemci vlada zbok tega veliko razburjenje.

Beligrad, 23. okt. Revizijski odsek je v „Matici srpski“ prišel na sled nerednostim. Knjige, katere je „Matica“ dobivala v zameno ali pa brezplačno, so v knjigah zabeležene kot plačane. Pisarniški stroški so za 50 odstotkov previsoko odmerjeni.

Umrli so:

19. oktobra. Karol Simončič, kajzar, 72 let, Ra-deckege cesta 11, marasmus senilis.
20. oktobra. Ana Mihelič, zidarjeva hči, 1¹/₂ leta, Strelške ulice 15, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednja dnevna temperatura 736°0 m

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
21	9 zveč.	740.4	6.0	sr. jvzh.	dež	
22	7. zjutr.	741.1	5.0	sl. svzh.	sk. obl.	22.9
	2. popol.	740.9	11.6	sr. jzah.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 7.8°, normale 9.3°

Dunajska poroka

dne 23. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	160.00
Skupni državni dolg v srebru	160.60
Avstrijska zlata renta 4%	120.55
Avstrijska krona renta 4%	100.20
Ogerska zlata renta 4%	119.80
Ogerska krona renta 4%	97.50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	15.83
Kreditne delnice, 160 gl.	671.50
London viza	239.15
Španski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	116.40
30 mark	23.41
30 frankov (napoleonor)	19.06
Italijanski bankovci	95.15
7 kr. cekini	11.33

Dr. med. 1206 1-1

Ivan Oražen
Wolfove ulice 12, I. nadstr.
ordinira zopet.

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava.

Odlikovana na vseh svetovnih razstavah.

Vsak teden druge dežele.

Le še do sobote, dne 25. oktobra:

Jako zanimive Benetke s zvonikom sv. Marka, ki se je dne 14. jul. podrl.

Najnovejše so ameriški mufoskopi.

Peť novih, zabavnih podob.

Odperto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer.

Novosti

konfekciji za dame

najnovejše pariške in berolinske modele priporočata po najnižji ceni

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Največja zaloga

oblek za gospode, dečke in otroke in

vseh oblačilnih predmetov.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko

Blag. gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar, „pri angelu“

v Ljubljani, Dunajska cesta

dvorni založnik Nj. svetosti papeža Leona XIII.

Podpisane si usoja naznaniti Vašemu blagorodu, da se je doposlana tinktura za želodce rabila z dobrim uspehom pri želodnem ter črevesnem kataru, kakor tudi v boleznih na jetrih in obistih.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih brač.

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Ze mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno **želodčno tinkturo**, kojo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim uspehom. Z odličnim spoštovanjem

II. 3 25 22 Don Peter Franceschini, župnik.

Mojman (Istra), dne 6. oktobra 1900.

1186 3-3

En original ameriški „brzopisalni stroj“ in en ameriški „Cyklostilapar“

najboljši pomnoževalni aparat za korespondence, cenike, risbe itd., kateri naj bi v nobenem podjetju in pisarni ne manjkali, je po ceni napredaj pri Jos. Pavlinu v Ljubljani, Marjin trg 1.

Krasen slovenski skladni koledar

za trgovine, obrte, urade, pisarne, šole in posamnike

izide začetkom novembra v moderni in elegantni obliki v založništvu trdke

IVANA BONAČA v Ljubljani.

Cena je vzlic okusni izdelavi zelo nizka, samo 70 vin, s pošto 20 vin. več.

Prekupci dobé velik rabat in se na zahtevo pošlje centk.

Trgovci porabijo istega lahko kot lepo noveletno darilo in se brezplačno vtisne njih firma.

Da ne bode, ako koledar kmalu poide, prepozno, prosim gospode naročnike, da se čim preje oglašé, ker se bo pri razpošiljati na take v prvi vrsti ozira'o.

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatino

Most (Brüx) št. 234, Češko.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 3.75
Prave srebrne rem. ure „5.80
Pristne srebrne verižice „1.20
Budilniki iz nikla „1.95

Moja trdka je odlikovana s s. c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-49

Največji in najstarejši slovanski zavod za pridobivanje vode na Avstrijskem.

Ant. Kunz,

in kr. dvorni zalagatelj v Hrančicích (Moravsko) izdeluje

vodovode

za mesta, vasi, prista-ve, zavode, gradove, toplice, bolnišnice itd.

Ta trdka je izdelala kar more dokazati s pohvalnimi spričevali, vodovode že v 42 mestih, 510, občinah, na mnogih velikih posestvih in industrijskih zavodih.

Samodelni vodotežni stroji. — Najizvrstnejše vodne sesalke za kakoršnokoli daljavo. — Vetrovi motorji. — Samodelavna korita za napajanje živali.

Na željo izdelamo vsakovrstne projekte in proračune po lastnih državno-potrjenih inženirih

Ceniki zastoj in franko. 849 (28-21)